

begeerig naar politiek nieuws, dien uit Amsterdam het eerst. Daar was, schreef hem zijn zoon in den korten, flinken stijl van een man van zaken, alles in rep en roer, ten gevolge van het kort geleden door Haarlem in de Staten gedane voorstel, om te 's-Gravenhage, waar eene opschudding der Oranjekabaal te vreezen zou zijn, het garnizoen te versterken. Meer was er niet noodig geweest om het prikkelbare Amsterdam tot den hoogsten graad van overspanning te brengen. Tal van patriotten hadden zich bij de burgemeesters vervoegd, er op aandringend dat men het voorstel van Haarlem ter Statenvergadering krachtig zou ondersteunen. Hevige tooneelen hadden plaats gegrepen. De patriot Hovy en de oranjeman Van der Goes hadden bij Zeeburg geduëlleerd en elkander een paar schrammen toegebracht. Een vuilaardig pamflet was verschenen, getiteld *Verraad ontdekt*, naar aanleiding van het gerucht dat men er op bedacht zou zijn de schorsing van den prins als kapitein-generaal, ten vorigen jare uitgesproken, weder in te trekken. In dit stuk werden alle patriotten opgeroepen om zich te verzetten tegen de „gruwelijke samenspanning” van den „verraderlijken prins van Oranje” en de „snoode aristocraten,” als den „ondeugenden Rendorp,” die met den „listigen gewezen hoofdschout Calkoen en deszelfs zoo ondeugenden jongen den Raad Calkoen” aan het hoofd „dier verdoemde factie” stond, waarin „een brutale Dedel, een laffe Deels” en anderen als hoofddaders medespeelden. Voorts behelsde het geschrift, in de bekende krasse bewoordingen, de gewone betichtingen tegen den prins, die hoe vaak ook vernomen, bij een groot deel der natie steeds een welwillend gehoor vonden.

Hoofdschuddend legde de heer des huizes den brief terzijde. Waar moest dat heen? Eerst had men den dikken hertog als de oorzaak van alle kwaad aangewezen, en nu die weg was, ging men den prins zelve te lijf. De man kon niets doen, niets laten, ja er kon niets onaangenaams buiten zijn toedoen geschieden, of men had er één en hetzelfde woord voor: landverraad. Waren er geene schepen, die men volgens Zijne Hoogheid reeds lang had moeten bouwen — landverraad. Was er gebrek aan bevaren onderofficieren en matrozen, niettegenstaande de groote aanmoedigingen — landverraad. Waaide de wind uit het noordwesten en verhinderde het uitloopen der vaartuigen — landverraad. Het sterkste voorbeeld van de kwaadaardige uitleggingen, welke men geliefde te geven aan al de verrichtingen van den prins, was voorzeker het in het najaar voorgevallene ten aanzien van het regiment van den generaal-majoor de Nostitz. Zijne Hoogheid had van de Staten bevel ontvangen, Staats-Vlaanderen van meer bezetting te voorzien. De overeenkomstige orders waren aanstonds door hem gegeven. Door omstandigheden, van den prins onafhankelijk, was de aankomst der benodigde schepen vertraagd; de commandant van het ter versterking bestemde regiment had bovendien de uitvoering der ontvangen bevelen vertraagd, terwijl ten slotte een vroege vorst zijn troep eene lastige en gevaarlijke reis had doen maken. Denk nu eens, zoo peinsde de dokter, aan de hagelbui van schotschriften en hekeldichten, welke deze gebeurtenis in het leven heeft geroepen. En tegen wie waren deze gericht?